

PIJAVICE

Co jsou pijavice a kde se vyskytují?

Pijavice (Hirudinea) jsou kroužkovci, vyskytují se v jezerech a rybnících. Jsou zploštělé a pohybují se tzv. piďalkovitým pohybem, nebo plaváním. Tělo mají oválné, na obou koncích opatřené přísavkami, větší přední a menší zadní. Zadní přísavka slouží pouze k přichycování. Přední je součástí trávicího ústrojí, skládá se z chitinové čelisti a hltanu, kde ústí žlázy vylučující hirudin (enzym, který zabraňuje srážení krve). Pijavice jsou hermafrodité, mají samičí i samčí pohlavní orgány. K přenosu spermatu dochází při kopulaci. Pijavice, stejně jako například žížaly, shromažďují oplozená vajíčka v opasku. Z opasku jsou poté vajíčka uvolněna v kokonu. Kokony vodních pijavic se nacházejí na vodních rostlinách a kamenech. Zatím není známo, jak dlouho žijí sladkovodní pijavice, pravděpodobně žijí několik let.

Čím se pijavice živí?

Většina pijavic se živí červy, plži, jikrami, vodním hmyzem. Některé pijavice zpracovávají pozůstatky mrtvých zvířat a rostlin. Jen malé procento pijavic vysává krev z teplokrevných živočichů, včetně lidí. V Libereckém kraji nebyly tyto druhy aktuálně v této sezóně zaznamenány.

Jak pijavice najdou svou kořist?

Pijavice jsou obecně noční tvorové, během horkých letních dnů jsou však pijavice aktivní díky vibracím, vytvářených zvířaty a vibracím, vznikajícími lidmi při brodění, plavání. Pijavice jsou vynikající plavci, při přisátí na kůži hostitele uvolňují enzym, který funguje jako anestetikum a zároveň jako antikoagulant (umožňuje, aby krev proudila volně z hostitele k pijavici). Pijavice může nasát téměř pětkrát hmotnost své vlastní váhy, než „odpadne“ a vrátí se zpět do svého úkrytu. Pijavice následně nepotřebuje potravu po dobu několik týdnů nebo dokonce měsíců.

Co dělat, když se pijavice přisaje

Pokud se na vás pijavice přisaje, je to pravděpodobně proto, že jste se brodili nebo plavali v mělké oblasti jezera nebo rybníka, kde jsou vytvořeny podmínky pro jejich úkryty. Pokud na kůži najdete pijavici násilím ji neodrhujte. Mohlo by dojít, že část těla pijavice zůstane v kůži a mohla by způsobit zanícení. K odstranění pijavice použijte sůl nebo teplo (vysoušeč vlasů). Po odstranění pijavice ránu vyčistěte, vydezinfikujte a zalepte. Pokud by se rána nehojila, pak vyhledejte lékaře.

Jsou pijavice nebezpečné?

Pijavice nejsou nebezpečné. Nepředstavují pro lidi žádnou hrozbu. Pokud se přisají, množství vysáté krve je malé. Pijavice jsou používány v lékařství za účelem snížení otoků a k hojení ran.

Můžete odstranit pijavice z jezer a rybníků?

Pijavice jsou součástí ekosystému a přispívají v jezerech a rybnících k udržování rovnováhy. Snížení jejich počtu lze docílit tím, že nebudou vytvořeny podmínky pro jejich výskyt (možnosti úkrytu – kameny, rostliny nebo možnosti potravy – zbytky rostlin, trávy atd.).

10.08.2018

Ing. Jana Loosová, Ph.D.

ředitelka odboru hygieny obecné a komunální
